

hyvinvointilautakunta**Aika** 17.09.2024 klo 18:01 - 19:44**Käsitellyt asiat**

§	Otsikko	Sivu
	Sisällysluettelo	
§ 58	Kailaan koulun Tommolan toimipisteen koulutoiminnan lakkautus 1.8.2025 lukien	4
§ 59	Sinilähteen koulun ja Jyrängön koulun rehtorien tehtävien hoitaminen 1.8.2025 lukien	8
§ 60	Liikuntapalvelujen taksat 1.1.2025 alkaen	10
§ 61	Koulujen, päiväkotien ja lukion liikuntatilojen sekä muiden tilojen taksat 1.1.2025 lähtien	14
§ 62	Museopalveluiden taksat 1.1.2025 alkaen	16
§ 63	Nuorisopalveluiden taksat 1.1.2025 alkaen	17
§ 64	Opetus- ja koulutuspalveluiden asiakasmaksujen taksat /koululaisten iltapäivätoiminta, Musiikkiopisto	18
§ 65	Liikuntapaikkojen kunnossapitoluokitus vuodelle 2025	21
§ 66	Heinolan Edustuskiekontuki ry:n ja hyvinvointitoimialan yhteistyösopimus kaudelle 2024-2025	24
§ 67	Heinolan arviointikertomuksen vastaukset, hyvinvointilautakunta	26
§ 68	Kuntalaisaloite - Kirkkiksen koulun nimen palauttaminen takaisin muotoon Kirkonkylän koulu	27
§ 69	Liikkuva Heinola 2030	29
§ 70	Viranhaltijapäätökset	32
§ 71	Päätöksiä ja tiedoksiantoja	33
§ 72	Hyvinvointijohtajan ajankohtaiskatsaus	34

hyvinvointilautakunta

Aika 17.09.2024 klo 18:01 - 19:44**Paikka** Kaupunginhallituksen huone**Osallistujat**

	Nimi	Tehtävä	
Läsnä	Salminen Sami	Puheenjohtaja	
	Salonen Harri	Varapuheenjohtaja	
	Arifullen Teppo	Jäsen	
	Järvinen Kaija	Jäsen	
	Qvintus Esa	Jäsen	
	Riikonen Pirjo	Jäsen	
	Suutari Riikka	Jäsen	
	Komonen Katja	Varajäsen	
	Aha Kiia	Varajäsen	
Poissa	Kasurinen Seija		
	Knuutila Ville		
	Parkkonen Jari		
	Mäkilä Kirsi		
	Salminen Päivi		
Muu	Karppinen Sanna	Kaupunginhallituksen edustaja	
	Hepo-oja Pirjo	Esittelijä	
	Launia Eija	Pöytäkirjanpitäjä	
	Lehtimäki Kirsi	Kaupunginhallituksen puheenjohtaja	saapui 18:02
	Andersson Anne	palvelualuejohtaja / virikkeellinen elämä	
	Helander Pia	koulutusjohtaja	

Lailisuus ja päätösvaltaisuus**Päätös:** Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.**Käsitellyt asiat**

58 - 72

Pöytäkirjan tarkastus**Päätös:** Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Esa Qvintus ja Pirjo Riikonen.

Tämän pöytäkirja on sähköisesti allekirjoitettu

**Pöytäkirja yleisesti
nähtävillä**

Pöytäkirja on julkaistu Heinolan kaupungin verkkosivuilla www.heinola.fi viimeistä allekirjoitusta seuraavana arkipäivänä. (kts. allekirjoitusten yhteenvetosivu > <https://www.heinola.fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/paatoksenteko/esityslistat-ja-poytakirjat/muutoksenhakuajan-nahtavana-olevat-sahkoisesti-allekirjoitetut-poytakirjat/>)

§ 58 Kailaan koulun Tommolan toimipisteen koulutoiminnan lakkautus 1.8.2025 lukien

hyvötk 17.09.2024 § 58

610/12.00.00/2024

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	hyvinvointijohtaja Hepo-oja, Pirjo
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että se lakkauttaa Kailaan koulun Tommolan toimipisteen koulutoiminnan 1.8.2025 lukien.
Toimivalta	Hallintosääntö 2. luku 7§; hallintosääntö 5. luku 23§; Hyvinvointitoimialan toimintaohje 5.1
Valmistelija	koulutusjohtaja Pia Helander, p. 050 5565934, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	Valtuusto hyväksyi Heinolan kaupungin muutosohjelmakokonaisuuden keväällä 2024. Sen osana toimialoille asetettiin euromääräiset säästötavoitteet sekä 0,5 %:n tuottavuustavoite. Yhdeksi muutosohjelman tavoitteiden toteuttamiskeinoksi esitetään muutosta opetus- ja koulutuspalveluiden palveluverkkoon 1.8.2025 lukien.

Vuodesta 2022 lukien hyvinvointilautakunta on päättänyt opetuksen ja koulutuksen palvelualueen sitovaksi toiminnallisiksi tavoitteeksi, että opetusresurssi, palveluverkko ja oppimateriaalit suhteutetaan oppilasmäärään. Tavoite ovat osa Heinolan kaupungin strategista päämäärää "Kestävä talous".

Perusopetuksen palveluverkkoa tiivistämällä voidaan varmistaa, että perusopetustoiminta on pedagogisesti tarkoituksenmukaista ja kustannustehokkaampaa. Tämän hetkisen tiedon ja oppilasennusteiden mukaan oppilasmäärä laskee edelleen Heinolan perusopetuksessa. Tämän vuoksi on hyvinvointitoimialalla alettu valmistelemaan palveluverkon tiivistämistä siten, että Kailaan koulun Tommola-talon toimipisteen koulutoiminta (1-2.lk) lakkaa 1.8.2025.

Valmistelijan perustelut

Heinolan kaupungin perusopetuksen lapsimäärä on viime vuosina laskenut. Vuonna 2020 perusopetuksen 1.-9.-luokan oppilaita oli 1435. Vastaava oppilasmäärä 1.8.2024 on 1324 ja ennustettu oppilasmäärä 1.8.2025 on 1221. Oppilasmäärän lasku 2020-2025 on noin 9 %.

Kailaan koulun Tommola-talon toimipisteen koulutoiminnan (1.-2. lk) lakkauttamista on käsitelty hyvinvointilautakunnan talousarvio-iltapäivissä 13.9.2021, 8.9.2022, 14.9.2023 sekä lautakunnan ajankohtaiskatsauksessa 27.8.2024.

Kailaan koulun Tommola-talon toimipiste

Tommola-talon toimipisteessä toimii yksi opetusryhmä 1.-2.lk. Lukuvuonna 2024-2025 toimipisteessä opiskelee 21 oppilasta. Vuosina 2025-2030 1.-luokan oppilasmäärä on 5-12 oppilasta/ikäluokka.

Iltapäivätoimintaa ei toimipisteessä järjestetty lukuvuonna 2023-2024 osallistujien vähäisen määrän vuoksi. Kirkkiksen koulu on väistössä Tommola-talossa uuden Kirkkis-talon rakennushankkeen ajan, jolloin lukuvuonna 2024-2025 Tommola- talon toimipisteen lapset pääsevät poikkeuksellisesti Kirkkiksen koulun iltapäivätoimintaan.

Tommola-talon koulutoimipiste kuuluu hallinnollisesti Kailaan kouluun ja tällä hetkellä 3. luokasta lähtien oppilaat siirtyvät Kailas-talon kouluun.

Tommola-talon koulutoimipisteellä on käytössään yksi opetustila ja varhaiskasvatuksen kanssa yhteiskäytössä on mm. ruokala ja liikuntasali.

Opiskeluhooltohenkilöstö on paikalla satunnaisesti ja laaja-alainen erityisopettaja on yksikössä paikalla 2 tuntia viikossa.

Henkilöstönä toimipisteessä on yksi luokanopettaja ja koulunkäynninohjaaja Tommola-talon koulutoimipisteen rehtorina toimii Kailaan koulun rehtori eli hallinto ja esihenkilöpalvelut ovat etäällä.

Mikäli valtuusto päättää lakkauttaa Kailaan koulun Tommola-talon toimipisteen, muodostuu siitä henkilösäästöjä yhden luokanopettajan ja koulunkäynninohjaajan verran, sivukuluineen noin 80 000 € vuodessa. Tämän lisäksi säästöä tulee yksittäisten opettajien siirtymäkuluista, siivouskuluista ja ruokahuollosta. Ruoka- ja siivoushuoltoa koskeva säästösumma täsmentyy Kirkkiksen koulun päästyä väistöstä uuteen kouluun.

Kailas-talon koulu

Kailas-talon koulun oppilasmäärä oli vuonna 2021 394 oppilasta ja vuonna 2024 366 oppilasta. Oppilasennusteiden mukaan oppilasmäärä laskee siten, että vuonna 2025 on 308 oppilasta ja 2026 283 oppilasta.

Oppilasmäärän lasku johtuu nimenomaan aloittavien ensimmäisen luokan oppilaiden määrän vähenemisestä. Vuonna 2021 aloitti

Kailas-talossa 51 ensimmäisen luokan oppilasta ja 2025 aloittaa 26 ensimmäisen luokan oppilasta. Laskua aloittavien ensimmäisen luokan oppilaiden osalta viiden vuoden aikana on lähes 50 %.

Mikäli Tommola-talon koulutoimipiste lakkaa 1.8.2025 1.-2.-luokan oppilaat mahtuvat nykyisiin ensimmäisen ja toisen luokan ryhmiin. Oppilasmäärä pysynee silti noin 20 oppilaassa/luokka.

Opiskeluhuollon palvelut ja laaja-alaisen erityisopettajan tuki on Kailas-talon koulussa joka päivä. Kailas-talossa toimii 1.-2.-luokan iltapäivätoiminta sekä kattava Heinolan harrastemallitoiminta.

Koulumatkat

Perusopetuslain 32 § mukaan oppilaan koulumatkat korvataan kun matka lähikouluun on yli 5 kilometriä tai jos se oppilaan ikä tai muut olosuhteet huomioiden muuten muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi.

Heinolassa ensimmäisen luokkien oppilaat, joiden koulumatka on yli kolme kilometriä saavat talviajalla 1.11.-31.3. aamulipun linja-autoon. Tommolan asuinalueella linja-auto kulkee siten, että oppilas pääsee keskustan alueelle linja-autolla, josta jatkaisi jalkaisin Kailas-talolle.

Tommola-talon oppilaiden koulumatkat ovat tällä hetkellä 0,2 -1,6 km. Kailas-talon kouluun matkat pitenisivät siten, että koulumatkat asettuisivat 1,5 - 3,3 km välille.

Osallistaminen

Asian valmistelussa on toteutettu ennakkovaikutusten arviointi, joka toteutettiin Tommola-talon esiopetuksen ja 1.-2.-luokan oppilaille, huoltajille ja henkilöstölle. Oppilaille kartoitus tehtiin pienryhmähaastatteluna, huoltajille sähköisenä kyselynä ja henkilöstölle ryhmähaastatteluna.

Tuloksista ilmeni, että vain 6 huoltajaa vastasi kyselyyn. Huolta aiheutti pitenevä ja turvattomaksi koettu koulumatka. Huomion arvoista on, että Tommolan eskarissa on oppilaita, joiden lähikoulu ei ole Tommolan yksikkö.

Oppilaiden haastattelussa ei noussut huolta siitä, että turvallisuuden tunteeseen ja koulunkäyntiin vaikuttaisi kouluyksikön koko vaan olennaisinta on tuttujen ihmisten läsnäolo, kaverit ja opettajat.

Henkilöstön näkemyksen mukaan suurin vaikutus tulisi olemaan alkuluokkatoiminnan järjestämiseen ja koulupolun nivelvaiheen siirtyminen 3.-luokasta 1.-luokkaan.

Koulun johtamisen näkökulmasta yhdessä kouluyksikössä toimiminen turvaa saavutettavimmat esihenkilöpalvelut.

Heinolan kaupungin hallintosääntö (luku 2, 7§) määrittää, että valtuuston tehtävänä on päättää palveluverkon periaatteista sekä toimipisteiden perustamisesta tai lakkauttamisesta.

Hallintosäännön (5. luku 23 §) määrittää, että kukin lautakunta kehittää alaistaan toimialaa ja vastaa palveluiden tuloksellisesta järjestämisestä.

Hyvinvointitoimialan toimintaohjeen (5. luku, 5.1) mukaan lautakunta tekee esityksen valtuustolle koulujen toimipisteiden perustamisesta tai lakkauttamisesta.

Ennakkovaikutusten arvioinnin tulokset löytyvät CloudMeeting tiedostoista.

Jatkokäsittely

Kaupunginhallitus

§ 59 Sinilähteen koulun ja Jyrängön koulun rehtorien tehtävien hoitaminen 1.8.2025 lukien

hyvltk 17.09.2024 § 59
740/00.01.01.02/2024

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	hyvinvointijohtaja Hepo-oja, Pirjo
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää, että Jyrängön koulussa ja Sinilähteen koulussa toimii yhteinen rehtori 1.8.2025 lähtien.
Toimivalta	Hallintosääntö 23.1 §
Valmistelija	koulutusjohtaja Pia Helander, p. 050 556 5934, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	<p>Vuodesta 2022 lukien hyvinvointitoimialan /opetuksen ja koulutuksen palvelualueen sitovaksi toiminnallisiksi tavoitteeksi on hyvinvointilautakunta päättänyt, että opetusresurssi, palveluverkko ja oppimateriaalit suhteutetaan oppilasmäärään. Tavoite ovat osa Heinolan kaupungin strategista päämäärää ”Kestävä talous”.</p> <p>Heinolan perusopetuksessa on lukuvuonna 2024-2025 1324 oppilasta. Oppilasmäärä vähenee ennusteiden mukaan jatkossa vuosittain 60-70 oppilasta siten, että vuonna 2030 perusopetuksen oppilaita on noin 900 eli 30 % vähemmän kuin nyt. Sekä talouden että toiminnallisuuden näkökulmasta vähenevä oppilasmäärä tulee vaikuttamaan palveluverkon rakenteeseen sekä investointitarpeiden tarkasteluun.</p> <p>Heinolan kaupungin eteläisellä puolella sijaitsee kaksi koulua, Sinilähteen koulu ja Jyrängön koulu. Sinilähteen kouluun kuuluu lisäksi Vierumäen koulun toimipiste. Näissä kouluissa on lukuvuonna 2024-2025 yhteensä 291 oppilasta ja henkilöstöä noin 22. Oppilasennuste tällä alueella on laskeva siten, että ennusteiden mukaan lukuvuonna 2026-2027 kouluissa on yhteensä 30 oppilasta vähemmän. Vuonna 2030 arvioidaan oppilaiden määräksi 200.</p> <p>Molemmilla kouluilla on toiminut luottamustoiminen rehtori, jossa luokanopettajan tehtäviin on lisätty rehtorin tehtävät. Sinilähteen koulun rehtori irtisanoutui 31.7.2024. Luokanopettajan virkaa, johon on liitetty rehtorin tehtävät, hoidetaan tällä hetkellä määräaikaaisesti 31.7.2025 asti.</p>

Oppilasmäärän laskiessa ja koulujen pienentyessä on tarkoituksenmukaista yhdistää ja uudistaa hallintoa siten, että molemmissa kouluissa toimisi yhteinen luottamustoiminen rehtori.

Sinilähteen koulun ja Jyrängön koulun yhteisellä rehtorilla saadaan noin 10 000 € vuosittainen kustannussäästö.

Tiedoksianto

sähköposti

Sinilähteen koulun rehtori
Jyrängön koulun rehtori

§ 60 Liikuntapalvelujen taksat 1.1.2025 alkaen

hyvltk 17.09.2024 § 60

651/02.05.00.00/2024

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	hyvinvointijohtaja Hepo-oja, Pirjo
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää liikuntajaoston esittämänä liikuntapalveluiden taksat 1.1.2025 lukien ja että alle 18 -vuotiaiden ohjattujen harjoitusvuorojen tilat ovat vuonna 2025 maksuttomia.
Toimivalta	Hallintosääntö 23.1§
Valmistelija	liikuntapalvelujohtaja Kaikkonen, Maria, p 044 797 8570 etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	<p>Valtuusto hyväksyi Heinolan kaupungin muutosohjelmakokonaisuuden keväällä 2024. Sen osana toimialoille asetettiin euromääräiset säästötavoitteet sekä 0,5 %:n tuottavuustavoite. Yhdeksi muutosohjelman tavoitteiden toteuttamiskeinoksi valtuustolle esitettiin, että taksoihin tehdään indeksitarkistukset, taksoja korotetaan 10 % ja vuonna 2025 luovutaan alle 18-vuotiaiden maksuttomista harjoitusvuoroista ohjatun toiminnan osalta.</p> <p>Liikuntajaosto käsitteli liikuntapalveluiden taksoja kokouksessaan 3.9.2024 § 15 ja päättyi äänestyksen jälkeen esittämään hyvinvointilautakunnalle, että harjoitusvuorot ovat vuoden 2025 talousarviossa edelleen alle 18-vuotiaille maksuttomia. Muilta osin liikuntajaosto lähetti valmistellun esityksen hyvinvointilautakunnan hyväksyttäväksi.</p> <p>Liikuntapaikkojen vuoden 2023 tuotantokustannuksia on laskettu monen liikuntapaikan kohdalta. Sisäliikuntatilat on laskettu pääsääntöisesti neliöperusteisesti. Niissä on huomioitu myös pääomakulut. Ulkoliikuntatiloissa on huomioitu investointikustannukset, hankinnat, työtunnit sekä mahdolliset sähkö- ja vesilaskut. Tuotantokustannukset on jaettu käyttövuorojen tai asiakasmäärien mukaan. Näin on saatu yhden tunnin käyttövuoron hinta tai yhden asiakaskäynnin hinta.</p> <p>Muutosohjelman mukaisesti liikuntapalvelujen taksoja esitetään nostettavaksi pääsääntöisesti noin 10 %:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jäähallin maksuihin esitetään noin 20 % korotusta. - Kuntosali maksuihin esitetään noin 30 % korotusta sekä 5 kk tuotteen muuttamista 3 kk tuotteisiin.

- Tenniskenttien maksuihin esitetään myös 30 % nostoa. Tuloja nämä lisäisivät arviolta noin 35 000 €.

Liikuntajaostolle esitettiin, että muutosohjelman perusteella kaikki harjoitusvuorot alle 18-vuotiaille maksaisivat 5 € tunnilta. Tuloja tämän on arvioitu lisäävän liikuntapalveluille noin 16 000 €, opetus- ja koulutuspalveluille 17 000 € ja varhaiskasvatukselle 400 €. Vuosiavustuksien mukaan liikunnan harrastustoiminnassa alle 18-vuotiaiden oli noin 60 000 käyntikertaa vuonna 2023. Tämä tarkoittaa, että muutoksen vaikutus olisi lapsiharrastajalle noin 0,50 € käyntikerralta.

Hallitus julkaisi 3.9.2024 talousarvioesityksen vuodelle 2025. Tässä esitetään nykyisin 10 prosentin alennettuun arvonlisäverokantaan kuuluvat hyödykkeet siirretään sanoma- ja aikakauslehtiä lukuun ottamatta 14 prosentin verokantaan. Tämä tarkoittaa myös liikuntapalveluita.

Liikuntajaoston kokouksen jälkeen liikuntapalvelujen laskutettavat hinnat on muutettu teknisesti niin, että alv. on 0%, joihin lisätään aina voimassa oleva alv. Tämä mahdollistaa sen, että alv. muutokset pystytään huomioimaan helpommin hinnoissa. Hinnat ovat muuten pysyneet ennallaan liikuntajaoston esityksen mukaisesti pyöristyksiä lukuunottamatta.

Käteismaksuilla maksettavat palvelut tulee olla asiakasystävällisiä tasahintoja. Tämä tasahintaisuus koskee uimahallin ja kuntosalien hintoja, eläkeläisten ja soveltava liikunnan kausimaksua sekä tenniskenttien ja ulkoilukartan hintoja. Nämä hinnat on päivitetty hinnastoon oletuksena, että uusi alv 14% tulee voimaan 1.1.2025.

Esityslistan liitteenä on liikuntapalvelujen hinnastoesitys 1.1.2025 alkaen. Liikuntapaikkojen tuotantokustannukset on kuvattu Cloudmeetingissä.

Tiedoksianto

sähköposti

Liikuntapalvelut
www-sivut

liikjaos 03.09.2024 § 15

Päätös

Keskustelun kuluessa puheenjohtaja Riikonen esitti jäsen Qvintuksen kannattamana, että harjoitusvuorot ovat vuoden 2025 talousarviossa edelleen alle 18 vuotiaille maksuttomia. Perusteet: Arvovalinta ja huomioiden liikuntapoliittiset tavoitteet valtakunnantasolla.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta käydyn keskustelun kuluessa on tehty kannatettu esittelijän ehdotuksesta poikkeava esitys, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti, että tarvittava äänestys toimitetaan CloudMeetingillä. Äänestyksessä ne, jotka kannattavat esittelijän ehdotusta äänestävät Jaa ja ne, jotka kannattavat puheenjohtaja Riikosen tekemää esitystä äänestävät Ei. Äänestysmenettelyehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Suoritettussa äänestyksessä annettiin
4 Ei ääntä (Knuutila, Qvintus, Riikonen ja Peltola) ja
1 Tyhjä (Ainali)

Puheenjohtaja totesi liikuntajaoston äänin neljä (4) vastaan nolla (0) ja yksi (1) tyhjä hyväksyneen puheenjohtaja Riikosen tekemän vastaehdotuksen asiassa. Muuten taksat hyväksyttiin esitysten mukaisesti.

Esittelijä	palvelualuejohtaja / virikkeellinen elämä Andersson, Anne
Päätösehdotus	Liikuntajaosto esittää hyvinvointilautakunnalle, että se hyväksyy taksat esityksen mukaisesti.
Toimivalta	23.1 §
Valmistelija	liikuntapalvelujohtaja Kaikkonen, Maria, p 044 797 8570 etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	Liikuntapalvelujen taksoja esitetään nostettavaksi muutosohjelman myötä pääsääntöisesti noin 10 %. Jäähallin maksuihin esitetään noin 20 % korotusta. Kuntosali maksuihin esitetään noin 30 % korotusta sekä 5 kk tuotteen muuttamista 3 kk tuotteisiin. Tenniskenttien maksuihin esitetään myös 30 % nostoa. Tuloja nämä muutokset toisivat arviolta noin 35 000 € lisää.

Lähes kaikki liikuntatilat ovat subventoituja, eli niitä kustannetaan osittain verovaroin ja vain osittain asiakasmaksuilla.

Liikuntapaikkojen vuoden 2023 tuotantokustannuksia on laskettu monesta liikuntapaikasta ja kooste on nähtävillä Cloudmeetengissä. Sisäliikuntatilat on laskettu pääsääntöisesti neliöperusteisesti, joissa on huomioitu myös pääomakulut. Ulkoliikuntatiloissa on huomioitu investointikustannukset, hankinnat, työtunnit sekä mahdolliset sähkö- ja vesilaskut. Tuotantokustannukset on jaettu käyttövuorojen tai asiakasmäärien mukaan. Näin on saatu yhden tunnin käyttövuoron hinta tai yhden asiakaskäynnin hinta.

Heinolan kaupungin alle 18-vuotiaiden ohjattuun harrastustoimintaan käytetyt tilat ovat olleet maksuttomia usean vuosikymmenen. Muutosohjelman myötä tämä maksuttomuutta esitetään maksullisiksi niin, että kaikki harjoitusvuorot alle 18-vuotiaille maksaisi 5 € tunnilta. Tuloja tämän on arvioitu lisäävän liikuntapalveluille noin 16 000 €,

opetus- ja koulutuspalveluille 17 000 € ja varhaiskasvatukselle 400 €. Vuosiavustuksien mukaan liikunnan harrastustoiminnassa alle 18-vuotiaiden oli noin 60 000 käyntikertaa vuonna 2023. Tämä tarkoittaa, että muutoksen vaikutus olisi lapsiharrastajalle noin 0,50 € käyntikerralta.

U20/P20/T20-U18/P18/T18 vuotiaiden harjoitusvuoroille esitetään puolikasta maksua aikuisten hinnasta, ellei hinnastossa toisin määritetä. Peli-/harjoituspelimaksuista esitetään, että hinta olisi puolesta välistä aikuisten ja lasten maksua, ellei hinnastossa toisin määritetä. Esim. Aikuisten ottelumaksu 60€ ja lasten 40€, U18 ottelumaksu 50 €.

Huippu-urheilu yksikön Kihun (2024) mukaan kuntien suurin tuki urheilutoimijoille on kunnan rakentamat olosuhteet, ja niiden ylläpito. Tämän on arvioitu olevan jopa 80 % kokonaistuesta. Muita tukia ovat mm. suorat raha-avustukset ja palkitsemiset sekä yhteistyösopimukset.

Tulevaisuudessa voidaankin harkita, subventoidaanko tiloja tietyllä prosenttiosuudella vai tasapuolistetaanko kustannuksia eri lajien välillä pitämällä hinnat samalla tasolla riippumatta tuotantokustannuksista.

Esityslistan liitteenä esitys liikuntapalvelujen hinnastosta 1.1.2025 Cloudmeetingissä kooste liikuntapaikkojen tuotantokustannuksista.

Jatkokäsittely

hyvinvointilautakunta

Liitteet

- 1 Liikuntapalvelujen hinnastoesitys 1.1.2025 alkaen (hyvinvointilautakunta)

§ 61 Koulujen, päiväkotien ja lukion liikuntatilojen sekä muiden tilojen taksat 1.1.2025 lähtien

hyvoltk 17.09.2024 § 61
744/02.05.00.00/2024

Päätös

Keskustelun kuluessa jäsen Riikonen esitti jäsen Arifullenin kannattamana, että Alle 18-vuotiaiden liikuntatilat ovat olleet Heinolassa maksuttomia ja on edelleen perusteltua jatkaa käytäntöä tilojen maksuttomuudesta vuonna 2025. Perusteluna liikunnan ja harrastotoiminnan merkitys lasten ja nuorten fyysiselle, psyykkiselle ja sosiaaliselle kehitykselle. Myös valtakunnan tasolla-liikuntapoliittinen ohjelma tukee maksuttomuutta sekä kouluterveyskyselyn tulokset. Poistetaan alle 18 vuotiaiden osalta koulujen, päiväkotien ja lukion liikuntatilojen maksullisuus kaupungin omissa tiloissa ja ohjatussa toiminnassa.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta käydyn keskustelun kuluessa on tehty kannatettu esittelijän ehdotuksesta poikkeava esitys, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti, että tarvittava äänestys toimitetaan nimenhuutoäänestyksenä. Äänestyksessä ne, jotka kannattavat esittelijän ehdotusta äänestävät Jaa ja ne, jotka kannattavat jäsen Riikosen tekemää esitystä äänestävät Ei. Äänestysmenettelyehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Suoritettussa äänestyksessä annettiin
2 JAA ääntä (Komonen ja Suutari)
7 EI ääntä (Arifullen, Järvinen, Aha, Qvintus, Riikonen, Salonen ja Salminen)

Puheenjohtaja totesi hyvinvointilautakunnan äänin seitsemän (7) vastaan kaksi (2) hyväksyneen jäsen Riikosen tekemän vastaehdotuksen asiassa. Muuten taksat hyväksyttiin esitysten mukaisesti.

Esittelijä

hyvinvointijohtaja Hepo-oja, Pirjo

Päätösehdotus

Hyvinvointilautakunta päättää hyväksyä koulujen, lukion ja päiväkotien taksaluettelon liitteiden mukaisena 1.1.2025 alkaen.

Toimivalta

Hallintosääntö 23.1§

Valmistelija

koulutusjohtaja Pia Helander, puh. 050 556 5934,
etunimi.sukunimi@heinola.fi

Valmistelu

Valtuusto hyväksyi Heinolan kaupungin muutosohjelmakokonaisuuden keväällä 2024. Sen osana toimialoille asetettiin euromääräiset säästötavoitteet sekä 0,5 %:n

tuottavuustavoite. Yhdeksi muutosohjelman tavoitteiden toteuttamiskeinoksi valtuustolle esitettiin, että taksoihin tehdään indeksitarkastukset ja niitä nostetaan 10 % ja vuonna 2025 luovutaan alle 18-vuotiaiden maksuttomista harjoitusvuoroista ohjatun toiminnan osalta.

Koulu-, päiväkotij- ja lukiotilojen ulkopuolinen käyttö koostuu yksityisten ja yritysten sekä paikallisten yhdistysten sekä seurojen käytöstä. Tulot tilojen vuokraamisesta kodentuvat opetus- ja koulutuspalveluille.

Nyt voimassa olevat koulujen ja päiväkotien taksat on otettu käyttöön 1.1.2019 ja niihin on tehty täsmennyksiä uusien koulurakennusten valmistuttua Sinilähde-talo 4.1.2021, Heinolan lukio 1.8.2021 ja Kailas-talo 1.1.2023.

Esityslistan liitteenä on koulujen, päiväkotien ja lukion liikuntatilojen sekä muiden tilojen uudet ehdotetut taksat.

Tiedoksianto

sähköposti

rehtorit
liikuntapalvelut
www-sivut

Liitteet

- 2 Lukion vuokrat 1.1.2025 (1)
- 3 Tilavuokrat koulut ja päiväkodit 1.1.2025

§ 62 Museopalveluiden taksat 1.1.2025 alkaen

hyvötk 17.09.2024 § 62

739/02.05.00.00/2024

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.	
Esittelijä	hyvinvointijohtaja Hepo-oja, Pirjo	
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää hyväksyä uudet museopalveluiden taksat 1.1.2025 lukien.	
Toimivalta	hallintosääntö 23.1§	
Valmistelija	palvelualuejohtaja Andersson Anne, p. 050 595 1427, etunimi.sukunimi@heinola.fi	
Valmistelu	<p>Valtuusto hyväksyi Heinolan kaupungin muutosohjelmakokonaisuuden keväällä 2024. Sen osana toimialoille asetettiin euromääräiset säästötavoitteet sekä 0,5 %:n tuottavuustavoite. Yhdeksi muutosohjelman tavoitteiden toteuttamiskeinoksi valtuustolle esitettiin se, että kohdennettuja taksoja tullaan nostamaan 10 %.</p> <p>Osana muutosohjelmaa ja tiukkenevaa taloutta on museokohteiden taksoja tarkasteltu. Lautakunnalle esitetään käyttömaksuhintojen nostoa n. 10 %:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aikuisten pääsylippu 8 € (nykyinen 7 €). 2. Kolmen museokohteen pääsylippu 18 € (nykyinen 16 €). 3. Opiskelijoiden, eläkeläisten ja ryhmien pääsylippu 6 € (nykyinen 5 €) 4. Yhteislippu 14 € (nykyinen 12 €) . 5. Alle 18 – vuotiaat ja avustajat ilmaiseksi. 6. Opastetut kierrokset arkisin 75 € ja viikonloppuisin 100 €. <p>Kaikki hinnat sisältävät voimassa olevan alvin. Käteismaksuilla maksettavat palvelut tulee olla asiakasystävällisiä tasahintoja ja siksi näihin on alv lisätty.</p>	
Tiedoksianto	sähköposti	talouspalvelut Provincia museopalvelut www-sivut

§ 63 Nuorisopalveluiden taksat 1.1.2025 alkaen

hyvötk 17.09.2024 § 63

705/02.05.00.00/2024

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.	
Esittelijä	hyvinvointijohtaja Hepo-oja, Pirjo	
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää hyväksyä esityksen nuorisopalveluiden hinnastoksi 1.1.2025 lukien.	
Toimivalta	hallintosääntö 23.1§	
Valmistelija	palvelualuejohtaja Andersson Anne, p. 050 595 1427. etunimi.sukunimi@heinola.fi	
Valmistelu	<p>Valtuusto hyväksyi Heinolan kaupungin muutosohjelmakokonaisuuden keväällä 2024. Sen osana toimialoille asetettiin euromääräiset säästötavoitteet sekä 0,5 %:n tuottavuustavoite. Yhdeksi muutosohjelman tavoitteiden toteuttamiskeinoksi valtuustolle esitettiin se, että kohdennettuja taksoja tullaan nostamaan 10 %.</p> <p>Osana muutosohjelmaa ja tiukkenevaa taloutta on tarkasteltu nuorisopalveluiden hinnastoa ja esitetään käyttömaksuhintojen nostoa n. 10 %.</p> <p>Hinnaston laskutettavat hinnat eivät sisällä alv:tä. Käteismaksuilla maksettavat palvelut tulee olla asiakasystävällisiä tasahintoja ja näihin on alv lisätty. Tämä tasahintaisuus koskee verkkokaupan kautta kerättäviä leiri- ja retkimaksuja.</p> <p>Esityslistan liitteenä on esitys nuorisopalveluiden hinnastoksi 1.1.2025 alkaen.</p>	
Tiedoksianto	sähköposti	talouspalvelut Provincia liikuntapalveluiden palveluasiantuntija www-sivut
Liitteet	4 Nuorisopalveluiden käyttöhinnasto 2025	

§ 64 Opetus- ja koulutuspalveluiden asiakasmaksujen taksat /koululaisten iltapäivätoiminta, Musiikkiopisto

hyvltk 17.09.2024 § 64
697/02.05.00.00/2024

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	hyvinvointijohtaja Hepo-oja, Pirjo
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää hyväksyä seuraavat taksat 1.1.2025 lukien: 1. kaupungin iltapäivätoiminta: kuukausimaksu on 100 € /570 tuntia; 120 € / 760 tuntia ja 2. Heinolan musiikkiopiston taksat liitteenä olevan hinnaston mukaisesti.
Toimivalta	Hallintosääntö 23.1, Kaupunginhallituksen toimintaohje kohta 6
Valmistelija	koulutusjohtaja Pia Helander, p. 050 556 5934, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	Koululaisten iltapäivätoiminnan taksat

Perusopetuslain 48 §:n mukaisesti iltapäivätoiminnan tavoitteista, järjestämisestä, laajuudesta ja maksuista säädetään seuraavaa: Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua. Lisäksi aamu- ja iltapäivätoiminnan tulee edistää lasten hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta.

Kunta voi järjestää itse tai hankkia aamu- ja iltapäivätoimintaa. Jos kunta järjestää tai hankkii aamu- ja iltapäivätoimintaa, tulee sitä tarjota kunnassa toimivien koulujen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä erityisen tuen oppilaille kunnan päättämässä laajuudessa.

Aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvalla lapsella on tarjottava välipala. Aamu- ja iltapäivätoimintaa tulee tarjota joko 570 tuntia tai 760 tuntia koulun työvuoden aikana kullekin toimintaan osallistuvalla lapsella. Aamu- ja iltapäivätoiminnasta voidaan määrätä kuukausimaksu. Maksu saa olla 570 tunnin osalta enintään 120 euroa ja 760 tunnin osalta enintään 160 euroa. Maksu voidaan periä jokaiselta kuukaudelta, jona lapsi osallistuu aamu- ja iltapäivätoimintaan (POL 48f).

Jos aamu- ja iltapäivätoimintaa annetaan enintään 10 päivänä kuukaudessa, peritään vain puolet maksusta. Maksusta peritään vain puolet myös silloin, kun lapsi ei sairautensa vuoksi voi kalenterikuukauden aikana osallistua aamu- ja iltapäivätoimintaan yli 10 päivänä. Jos sairaudesta aiheutuva poissaolo kestää koko kalenterikuukauden, maksua ei peritä. Jos lapsi muusta syystä ei osallistu toimintaan koko kalenterikuukautena, maksuna peritään puolet kuukausimaksusta. Elokuulta peritään puolet kuukausimaksusta ja kesäkuun toimintapäivät sisältyvät toukokuun maksuun.

Maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava, jos huoltajan elatusvelvollisuus, toimeentuloedellytykset tai huollolliset näkökohdat huomioon ottaen on siihen syytä. (POL 48f).

Heinolassa on kaupungin järjestämää iltapäivätoimintaa tällä hetkellä jokaisessa alakoulussa klo 13-16. (570 tuntia/koulun työvuosi) ja palvelua on tarjottu kaupungin ensimmäisen ja toisen luokan oppilaille sekä erityisen tuen oppilaille kuitenkin siten että ensisijaisesti paikan ovat saaneet ensimmäisen luokan oppilaat ja erityisen tuen oppilaat.

Iltapäivätoiminnasta perittävä kuukausimaksu on ollut 570 tunnin osalta 90,00 euroa ja 760 tunnin osalta 110 euroa 1.8.2019 alkaen (hyv.ltk 16.1.2019 § 6).

Seutukunnallisesti vertailtuna Heinolan iltapäivätoimintamaksu on alempi kuin useimmissa muissa maakunnan kaupungeissa.

Muutosohjelman myötä ja kustannusten nousun vuoksi iltapäivätoiminnan kuukausimaksua on tarkoituksenmukaista korottaa noin 10 % siten, että iltapäivätoiminnan maksuksi tulisi 100 euroa 570 tunnin osalta ja 120 euroa 760 tunnin osalta 1.1.2025 alkaen.

Musiikkiopiston asiakasmaksut

Heinolan musiikkiopiston viimeisimmät asiakasmaksut on hyvinvointilautakunta päättänyt kokouksessaan 16.5.2018 75§.

Valtakunnallisesti vertailtuna Heinolan musiikkiopisto lukukausimaksut ovat tällä hetkellä huokeimpien joukossa.

Muutosohjelman myötä ja kustannusten nousun vuoksi on tarkoituksenmukaista asiakasmaksuja korottaa 10 % 1.1.2025 alkaen.

Liitteessä olevassa hinnastossa on näkyvillä vanhat taksat sekä ehdotetut uudet taksat.

Liitteet

- 5 Musiikkiopiston hinnasto 1.1.2025 alkaen

§ 65 Liikuntapaikkojen kunnossapitoluokitus vuodelle 2025

hyvltk 17.09.2024 § 65

650/12.04.01/2024

Päätös	Asia päätettiin palauttaa valmisteluun.	
Esittelijä	hyvinvointijohtaja Hepo-oja, Pirjo	
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää, 1. että se hyväksyy kunnossapitoluokituksen 1.1.2025 alkaen esityksen mukaisesti ja 2. että Tähtisillan lenkin lisätään talvikunnossapitoon luokkaan 2. Tämä tarkoittaa sitä, että lenkki ajetaan tarvittaessa latukoneella niin, että ladulle tulee perinteinen latu-ura hiihtäjille. Kävelijät sekä pyöräilijät voivat hyödyntää perinteisen ladun viereen tehtävää tasaista osuutta. Siltojen alusia ei täytetä erikseen käsin.	
Toimivalta	Hallintosääntö 23.1 §	
Valmistelija	liikuntapalvelujohtaja Kaikkonen Maria, p. 044 797 8570, etunimi.sukunimi@heinola.fi	
Valmistelu	Kunnossapito ostetaan tekniseltä toimialalta. Tekninen toimiala laskuttaa sisäisellä laskutuksella liikuntapalveluita tasaeränä kerran kuukaudessa. Kunnossapidon sopimuksen kokonaiskustannukset nostettiin 550 000 euroon vuodelle 2023. Kunnossapitoluokitusta tarkastellaan vuosittain yhdessä teknisen toimialan kanssa. Vuodelle 2025 arvioidaan 550 000 euron määrärahan kunnossapitokuluihin. Muutoksia tulee tehdä, jotta arvioidussa määrärahavaroituksessa pysytään mahdollisimman hyvin. Esityslistan liitteenä esitys kunnossapitoluokituksesta 1.1.2025 alkaen.	
Tiedoksianto	sähköposti	liikuntapalvelut kaupunginpuutarhuri

liikjaos 03.09.2024 § 14

Päätös	Liikuntajaosto hyväksyi palvelualuejohtaja Anderssonin tekemän muutetun päätösehdotuksen.
Esittelijä	palvelualuejohtaja / virikkeellinen elämä Andersson, Anne
Päätösehdotus	<p>Liikuntajaosto päättää esittää hyvinvointilautakunnalle,</p> <p>1. että se hyväksyy kunnossapitoluokituksen 1.1.2025 alkaen esityksen mukaisesti ja</p> <p>2. että Tähtisillan lenkin lisätään talvikunnossapitoon luokkaan 2. Tämä tarkoittaa sitä, että lenkki ajetaan tarvittaessa latukoneella, niin että ladulle tulee perinteinen latu-ura hiihtäjille ja kävelijät sekä pyöräilijät voivat hyödyntää tasaista osuutta. Siltojen alusia ei kuitenkaan täytetä erikseen käsin.</p>
Toimivalta	Hallintosääntö 23.1 §
Valmistelija	liikuntapalvelujohtaja Kaikkonen Maria, puh. 044 797 8570, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	<p>Liikuntapaikkojen kunnossapitoluokitus tarkastetaan vuosittain. Kunnossapitoluokituksen tulee olla linjassaan talousarvion kanssa.</p> <p>Kunnossapito ostetaan tekniseltä toimialalta. Tekninen toimiala laskuttaa sisäisellä laskutuksella liikuntapalveluita tasaeränä kerran kuukaudessa. Kunnossapidon sopimuksen kokonaiskustannukset nostettiin 550 000 euroon vuodelle 2023. Kunnossapitoluokitusta tarkastellaan vuosittain yhdessä teknisen toimialan kanssa. Vuodelle 2025 arvioidaan 550 000 euron määrärahan kunnossapitokuluihin. Seuraavat muutokset tulee ottaa huomioon, jotta arvioidussa määrärahassa pysytään mahdollisimman hyvin.</p> <p>Kunnossapitoluokitukseen esitetään seuraavia muutoksia vuodelle 2025:</p> <p>-Tähtisillan lenkin käytöstä tehtiin kysely kevättalvella 2024. Linkki kyselyyn oli ulkoreitin varrella sekä kaupungin verkkosivuilla. Vastaajista 58 toivoi reittiä talvisin kävelijoille ja pyöräilijöille, 58 vastaajaa toivoi reitin hiihtokäyttöön ja 63 vastaajaa toivoi reitin talvisin yhteiskäyttöön kävelijöille ja hiihtäjille. Reitti oli 2024 talven monitoimireittinä. Reittiä esitetään kunnostettavaksi talvella moottorikelkalla ja rullalla ajettuna suurien lumisateiden jälkeen. Moottorikelkalla ja rullalla ajettuna reitti on helpommin kuljettavissa. Tämä ei nostaisi kuluja merkittävästi, koska moottorikelkan siirto ja käyttö on huomattavasti edullisempi verrattuna latukoneeseen. Reitti lähtee Kumpeliilta ja palaa siihen.</p> <p>-Möljän puistoon ja Tähtiniemeen ei ole enää viime talvena tehty latuja ja nämä poistetaan kunnossapitoluokituksesta.</p>

-Ulkojäistä esitetään poistettavaksi Lusin kenttä, joka on yksityisessä omistuksesta sekä Rainion kenttä, jossa ei ole enää päiväkotia. Lisäksi esitetään poistettavaksi Maaherranpuiston kenttä, johon ei tehty enää viime vuonna jäätä.

-Lusin koulun kenttä poistetaan kunnossapitoluokituksesta, koska se on nykyään yksityisessä omistuksessa. Lusin ulkoilureiteille ostetaan edelleen latujen kunnossapito Lusin Lukko ry:ltä 1500 €:lla sisältäen polttoainekulut.

-Hiekkakenttiä/sivukenttiä kunnossapitoluokituksessa on ollut 23. Verrokkikunnissa Varkaudessa hiekkakenttiä on 9 ja Pieksamäellä 5. Kunnossapitoluokituksessa esitetään poistettavaksi 15 kenttää vähäisen käytön vuoksi. Nämä kentät ovat Taka-Tommolan kenttä, Rainion kenttä, Pääsinniemen kenttä, Kesiön kenttä, Marjoniemen kenttä, Pirttiniemen kenttä, Haruskaaren pallokenttä, Myllyojan kenttä, Veljeskylän kenttä, Paason kenttä, Sepänniemen kenttä, Vahravuoren kenttä, Hahlin alueen kenttä, Mustikkahaan kenttä ja Lusin kenttä. Nämä kentät eivät ole olleet enää moneen vuoteen aktiivisen kunnossapidon piirissä. Kenttiä voi edelleen käyttää kylien tai alueiden tapahtumissa sekä puistoalueena. Kunnossapidon piiriin jää edelleen 10 ylläpidettävää sivukenttää.

-Kunnossapidon piiriin lisätään Venejärven ja Rautjärven laavut.

Esityslistan liitteenä esitys kunnossapitoluokitus 1.1.2025 alkaen ja kuvasarja sivukentistä.

Jatkokäsittely

hyvinvointilautakunta

Liitteet

6 Kunnossapitoluokitus esitys 1.1.2025 alkaen

§ 66 Heinolan Edustuskiekontuki ry:n ja hyvinvointitoimialan yhteistyösopimus kaudelle 2024-2025

hyvoltk 17.09.2024 § 66
652/12.04.01/2024

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.	
Esittelijä	hyvinvointijohtaja Hepo-oja, Pirjo	
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää, että 1. se hyväksyy Heinolan Edustuskiekontuki ry:n ja hyvinvointitoimialan välisen yhteistyösopimuksen, jossa Heinolan Edustuskiekontuki ry:n käyttämät jäähallin oheistilojen vuokrat kuitataan peruskoululaisille jaettavilla pelipasseilla ja kaupungille jaettavaksi annettavalla lippupaketilla. 2.kirjallinen yhteistyösopimus tehdään kaudelle 2024-2025 ja 3. liikuntapalvelujohtaja valmistelee ja allekirjoittaa sopimuksen.	
Toimivalta	Hallintosääntö 23.1.§	
Valmistelija	liikuntapalvelujohtaja Kaikkonen, Maria, p. 044 797 8570, etunimi.sukunimi@heinola.fi	
Valmistelu	Heinolan Edustuskiekontuki ry, pelaa kahdella joukkueella sarjaa. Aikuisten joukkue pelaa miestin 2-divisioonassa ja U20 joukkue Suomi-sarjassa. Heinolan Edustuskiekontuki ry toivoo käyttöönsä otteluaikoina erilaisia tiloja jäähallilta. Vastineeksi vuokrahinnasta Heinolan Edustuskiekontuki ry antaa koululaispassit kaikille Heinolan peruskoululaisille. Passeilla peruskouluikäiset pääsevät maksutta kaikkiin Peliittojen sarjapeleihin. Lisäksi he antavat kaupungille 150 kpl lippupaketin jaettaviksi esimerkiksi etsivän nuorisotyön kautta. Näiden lippupakettien kustannusarvio on 5 750 €.	
Tiedoksianto	sähköposti	Heinolan Edustuskiekon tuki ry Liikuntapalvelut

liikjaos 03.09.2024 § 13

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	palvelualuejohtaja / virikkeellinen elämä Andersson, Anne
Päätösehdotus	<p>Liikuntajaosto päättää esittää hyvinvointilautakunnalle, että</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. se hyväksyy Heinolan Edustuskiekontuki ry:n ja hyvinvointitoimialan välisen yhteistyösopimuksen, jossa Heinolan Edustuskiekontuki ry:n käyttämät jäähallin oheistilojen vuokrat kuitataan peruskoululaisille jaettavilla pelipasseilla ja kaupungille jaettavaksi annettavalla lippupaketilla. 2. tehdään kirjallinen yhteistyösopimus kaudelle 2024-2025 ja 3. liikuntapalvelujohtaja valmistelee ja allekirjoittaa sopimuksen.
Toimivalta	23.1 §
Valmistelija	liikuntapalvelujohtaja Kaikkonen, Maria, p. 044 797 8570, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	<p>Heinolan Edustuskiekontuki ry, pelaa kahdella joukkueella sarjaa. Aikuisten joukkue pelaa miestin 2-divisioonassa ja U20 joukkue Suomi-sarjassa.</p> <p>Heinolan Edustuskiekontuki ry toivoo käyttöönsä otteluaikoina päätybaarin ja myyntitilan. Lisäksi he toivovat omaan käyttöönsä 1 pukukopin ja kuivauskaapin edustusjoukkueelle. Pommisuojan yhdistys toivoo käyttöönsä lokakuun puolesta välistä alkaen. Päätybaarin tila voi olla myös muiden jäähallilla toimivien seurojen käytössä mm. tapahtumissa. Anniskelu-oikeudesta vastaa kuitenkin Heinolan Edustuskiekontuki ry.</p> <p>Jäähallin päätybaarin ja myyntitilan vuokrahinta suhteutettuna muihin vastaaviin vuokrasopimuksiin on 4 098,24 €. Pukukoppeja ei ole vuokrattu, joten niistä ei ole vertailukelpoista hinta-arviota.</p> <p>Vastineeksi vuokrahinnasta Heinolan Edustuskiekontuki ry antaa koululaispassit kaikille Heinolan peruskoululaisille. Passeilla peruskouluikäiset pääsevät maksutta kaikkiin Peliittojen sarjapeleihin. Lisäksi he antavat kaupungille 150 kpl lippupaketin jaettaviksi esimerkiksi etsivän nuorisotyön kautta. Näiden lippupakettien kustannusarvio on 5 750 €.</p>
Jatkokäsittely	hyvinvointilautakunta

§ 67 Heinolan arviointikertomuksen vastaukset, hyvinvointilautakunta

hyvoltk 17.09.2024 § 67

783/00.03.00/2023

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	hyvinvointijohtaja Hepo-oja, Pirjo
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta hyväksyy liitteessä olevat vastaukset tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen 2023 ja toimittaa ne edelleen kaupunginhallitukselle.
Toimivalta	Hallintosääntö 23.1 §
Valmistelija	hyvinvointijohtaja Pirjo Hepo-oja, p. 0500 717 310, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	<p>Valtuusto on kokouksessaan 10.6.2024 käsitellyt tarkastuslautakunnan arviointikertomusta.</p> <p>Tarkastuslautakunta on esittänyt, että valtuusto pyytää arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin vastaukset erikseen kaupunginhallitukselta koko arviointikertomukseen ja lautakunnilta omaan osuuteensa niin, että ne voidaan käsitellä valtuustossa 7.10.2024 mennessä.</p> <p>Hyvinvointilautakunta käsittelee kokouksessaan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen ja antaa vastauksensa liitteenä olevassa asiakirjassa.</p> <p>Esityslistan liitteenä on</p> <ul style="list-style-type: none"> - tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2023 - hyvinvointilautakunnan vastaukset tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen
Jatkokäsittely	kaupunginhallitus
Liitteet	<p>7 Heinola arviointikertomus 2023</p> <p>8 Arviointikertomuksen 2023 vastineet, hyvinvointilautakunta</p>

§ 68 Kuntalaisaloite - Kirkkiksen koulun nimen palauttaminen takaisin muotoon**Kirkonkylän koulu**

hyvltk 17.09.2024 § 68

719/00.01.03.02/2024

Päätös	<p>Keskustelun kuluessa jäsen Salonen esitti jäsen Qvintuksen kannattamana, että puheena oleva koulu on jatkossakin nimeltään Kirkonkylän koulu, kuten se on ollut jo vuodesta 1957 alkaen.</p> <p>Puheenjohtaja totesi, että asiasta käydyn keskustelun kuluessa on tehty kannatettu esittelijän ehdotuksesta poikkeava esitys, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti, että tarvittava äänestys toimitetaan nimenhuutoäänestyksenä. Äänestyksessä ne, jotka kannattavat esittelijän ehdotusta äänestävät Jaa ja ne, jotka kannattavat puheenjohtaja Riikosen tekemää esitystä äänestävät Ei. Äänestysmenettelyehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.</p> <p>Suoritetussa äänestyksessä annettiin 7 JAA ääntä (Arifullen, Järvinen, Komonen, Aha, Riikonen, Suutari ja Salminen) ja 2 EI ääntä (Qvintus ja Salonen)</p> <p>Puheenjohtaja totesi hyvinvointilautakunnan äänin seitsemän (7) vastaan kaksi (2) hyväksyneen esittelijän tekemän esityksen.</p>
Esittelijä	hyvinvointijohtaja Hepo-oja, Pirjo
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää vastata kuntalaisaloitteeseen, että se ei muuta nykyistä Kirkkis -talon nimeä.
Toimivalta	Hallintosääntö 23§
Valmistelija	Hyvinvointijohtaja Hepo-oja, Pirjo p. 0500 717310 etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	<p>Hyvinvointilautakunnalle on lähetetty kuntalaisaloite, jossa esitetään Kirkkis-talon nimen palauttamista Kirkonkylän kouluksi ja että nimi muutetaan virallisiin asiakirjoihin.</p> <p>Heinolan valtuusto päätti Kirkonkylän päiväkotij- ja koulukiinteistön rakentamisesta kokouksessaan 21.3.2022 § 7. Kiinteistöön, jossa päiväkotij- ja koulutoiminta sekä alueen harrastusmahdollisuudet yhdistyvät, tulee löytää uusi sopiva nimi, joka heijastaisi sopivasti alueen historiaa sekä uuden rakennuksen toimintaa sekä paikkaa. Tämän vuoksi oli aiheellista käynnistää kiinteistöä koskeva nimikilpailu.</p>

Myöhemmin Kirkkokylän kiinteistöä koskevat suunnitelmat muuttuivat siten, että Kettukallion päiväkotisiirtyy ko.kiinteistöön myöhemmin oppilasmäärän mahdollistavien tilamuutosten ja -rakentamisen jälkeen. Tällä hetkellä kiinteistöön tulee alueen esiopetus sekä 1-6. luokkien koulutoiminta.

Kokouksessaan 18.5.2022 § 54 hyvinvointilautakunta päätti käynnistää kiinteistöä koskevan nimikilpailun ja nimesi sen tuomaristoon lautakunnan edustajat päiväkodin sekä koulun edustajien lisäksi.

Nimikilpailu toteutettiin sähköisellä lomakkeella sekä Kyläpirtillä ja kirjastossa olevien paperisten lomakkeiden avulla. Nimikilpailuun tuli yhteensä 116 ehdotusta, joista seitsemän koski nimeä Kirkkis.

Asetettu tuomaristo valitsi nimikilpailun voittajan ti 21.6.2022. Tuomaristo valitsi kiinteistöä koskevan nimikilpailun voittajaksi nimen Kirkkis. Kirkkis-nimi oli tuomariston yksimielinen päätös, koska se piti nimeä Kirkkokylää kuvaavana vakiintuneena terminä. Tuomariston mielestä nimi on iloinen ja nuorekas, eikä se rajoitu vain seiiniin vaan kuvaa enemmänkin paikkaa.

Kirkkokylään rakentuvan päiväkotij- ja koulukiinteistön nimi vaihdettiin virallisesti Kirkkiksen kouluksi ja Kirkkiksen päiväkodiksi 1.8.2023 uuden toimintakauden / lukuvuoden alkaessa. Kettukallion päiväkodin kohdalla päädyttiin käyttämään vanhaa nimeä, koska se toimii erillisenä yksikkönä, eikä vielä osana Kirkkis -taloa.

Hyvinvointilautakunnalle esitetään, että Kirkkis -talon (mm. Kirkkiksen koulu) nimeä ei muuteta.

Esityslistan liitteenä on lautakunnalle lähetetty kuntalaisaloite.

Tiedoksianto

virallinen ote

kuntalaisaloitteen lähettäjä

Liitteet

- 9 Julkaistava - Kuntalaisaloite - Kirkkiksen koulun nimen palauttaminen takaisin muotoon Kirkkokylän koulu

§ 69 Liikkuva Heinola 2030

hyvltk 17.09.2024 § 69

653/00.01.05/2024

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	hyvinvointijohtaja Hepo-oja, Pirjo
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää hyväksyä Liikkuva Heinola 2030 -ohjelman.
Toimivalta	Hallintosääntö 23.1 §
Valmistelija	liikuntapalvelujohtaja Kaikkonen Maria, p. 044 797 8570 etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	<p>Päijät-Hämeen maakuntaliitto julkaisi Liikkuva Päijät-Häme ohjelman vuonna 2023. Sen tavoitteena on lisätä kaikkien päijäthämäläisten fyysistä aktiivisuutta ja vähentää paikallaanoloa. Ohjelma rakentuu yksilöön, yhteisöön, järjestelmään sekä olosuhteisiin ja ympäristöön liittyvistä toimenpidekokonaisuuksista.</p> <p>Heinolaan on luotu oma Liikkuva Heinola 2030 -ohjelma Liikkuva Päijät-Häme 2030 -ohjelman pohjalta. Paikallisessa ohjelmassa on viety tavoitteet sekä toimenpiteet lähemmäksi konkretiaa ja on pyritty miettimään, miten ohjelma palvelee parhaiten Heinolaa. Liikkuva Heinola 2030 -ohjelmaa on käsitelty mm. seurafoorumissa ja hyvinvointityöryhmässä. Toteutuakseen ohjelma vaatii laajaa yhteistyötä eri toimijoiden kesken sekä sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin.</p> <p>Liikkuva Heinola 2030 -ohjelma sisältää osiot liikuntaneuvonnasta, harrastamisesta, liikkuvista ohjelmista sekä olosuhteista. Jokaiseen osioon on määritelty tavoitteet, mittarit ja vastuutahot. Tarkemmat toimenpiteet avataan erilliseen asiakirjaan, johon raportoidaan myös ohjelman toteutumista.</p> <p>Liikkuva Heinola 2030 -ohjelma määrittää linjaukset pitkäjänteiselle liikunnanedistämistyölle. Ohjelman kehittyä edelleen tulevien vuosien aikana seuraamalla mittareita ja reagoimalla niiden tuloksiin sekä ohjelman eri osioiden ympärillä nouseviin ilmiöihin. Ohjelman avulla seurataan toiminnan kehittymistä ja linjataan suuntaviivoja tulevaisuuteen.</p> <p>Esityslistan liitteenä on Liikkuva Heinola 2030 – ohjelma.</p>
Tiedoksianto	sähköposti Liikuntapalvelut

liikjaos 03.09.2024 § 16

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	palvelualuejohtaja / virikkeellinen elämä Andersson, Anne
Päätösehdotus	Liikuntajaosto päättää esittää hyvinvointilautakunnalle, että se päättää hyväksyä Liikkuva Heinola 2030 -ohjelman.
Toimivalta	23.1 §
Valmistelija	liikuntapalvelujohtaja Kaikkonen Maria, p. 044 797 8570 etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	<p>Elintavoissa tapahtuneiden muutosten myötä ihmisten luontainen liikkuminen on vähentynyt. Kaikki ikäryhmät koululaisista ikääntyneisiin viettävät suurimman osan valveillaoloajasta istuen tai makuullaan. Liikkumattomuuden ja paikallanolon myötä ihmisten työ- ja toimintakyky on heikentynyt ja ongelmia on nähtävissä jo lapsilla.</p> <p>Päijät-Hämeen maakuntaliitto julkaisi Liikkuva Päijät-Häme ohjelman vuonna 2023. Sen tavoitteena on lisätä kaikkien päijäthämäläisten fyysistä aktiivisuutta ja vähentää paikallaanoloa. Ohjelma rakentuu yksilöön, yhteisöön, järjestelmään sekä olosuhteisiin ja ympäristöön liittyvistä toimenpidekokonaisuuksista.</p> <p>Kunnat hyötyvät edistäessään kuntalaisten liikkumismahdollisuuksia kuntalaisten hyvinvoinnin lisäksi myös taloudellisesti, sillä valtio huomioi kuntien toimia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kannustinrahaa (hyte-kerroin) maksaessa.</p> <p>Heinolaan on luotu oma Liikkuva Heinola 2030 -ohjelma Liikkuva Päijät-Häme 2030 -ohjelman pohjalta. Paikallisessa ohjelmassa on viety tavoitteet sekä toimenpiteet lähemmäksi konkretiaa ja on pyritty miettimään, miten ohjelma palvelee parhaiten Heinolaa. Liikkuva Heinola 2030 -ohjelmaa on käsitelty mm. seurafoorumissa ja hyvinvointityöryhmässä. Toteutuakseen ohjelma vaatii laajaa yhteistyötä eri toimijoiden kesken sekä sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin.</p> <p>Liikkuva Heinola 2030 -ohjelma sisältää osiot liikuntaneuvonnasta, harrastamisesta, liikkuvista ohjelmista sekä olosuhteista. Jokaiseen osioon on määritelty tavoitteet, mittarit ja vastuutahot. Tarkemmat toimenpiteet avataan erilliseen asiakirjaan, johon raportoidaan myös</p>

ohjelman toteutumista.

Liikkuva Heinola 2030 -ohjelma määrittää linjaukset pitkäjänteiselle liikunnanedistämistyölle. Ohjelman kehittyä edelleen tulevien vuosien aikana seuraamalla mittareita ja reagoimalla niiden tuloksiin sekä ohjelman eri osioiden ympärillä nouseviin ilmiöihin. Ohjelman avulla seurataan toiminnan kehittymistä ja linjataan suuntaviivoja tulevaisuuteen.

Jatkokäsittely

hyvinvointilautakunta

Liitteet

10 Liikkuva Heinola 2030

§ 70 Viranhaltijapäätökset

hyvoltk

Päätös:	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	hyvinvointijohtaja Pirjo Hepo-oja
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää: 1. merkitä päätökset tiedokseen ja 2. todeta, että se ei käytä otto-oikeuttaan tehtyihin päätöksiin.
Toimivalta	Hallintosääntö 27 §
Valmistelu	Kooste Hyvinvointitoimialan viranhaltijoiden päätöksistä ajalta 19.8. - 8.9.2024 on esityslistan liitteenä. Halutessaan tarkempia tietoja päätöksen perusteluista tai liitteistä toimielimen jäsen voi pyytää niitä tutustuttavakseen toimielimen pöytäkirjanpitäjältä. Julkiset viranhaltijapäätökset ovat nähtävänä päivittäin verkkosivuilla www.heinola.fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/viranhaltijapaaotokset .

Liitteet

11 Hyvinvointitoimialan viranhaltijapäätökset ajalla 19.8.-8.9.2024

§ 71 Päätöksiä ja tiedoksiantoja

hyvoltk

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	hyvinvointijohtaja Pirjo Hepo-oja
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää merkitä asiat tiedoksi.
Valmistelu	Hyvinvointitoimialalle on saapunut seuraavia päätöksiä ja tiedoksiantoja: <ul style="list-style-type: none"> - Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry:n vetoomus hyvinvointilautakunnalle 2.9.2024 - Liikuntatilojen maksuttomuuden säilyttäminen alle 18-vuotiaille - Vanhusneuvoston kannanotto 15.8.2024 - Ikäihmisten hyvinvointijohtajan tehtävän vakinaistaminen Asiakirjat ovat nähtävänä CloudMeeting tiedostoissa.

§ 72 Hyvinvointijohtajan ajankohtaiskatsaus

Hyvoltk

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin. Hyvinvointilautakunnan ajankohtaiset 17.9.2024 liitteenä.
Esittelijä	hyvinvointijohtaja Pirjo Hepo-oja
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää merkitä annetun ajankohtaiskatsauksen tiedoksi.
Valmistelija	hyvinvointijohtaja Pirjo Hepo-oja, p. 050 071 7310, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	Hyvinvointijohtaja ja palvelualuejohtajat selostavat lautakunnalle ajankohtaisia asioita. Hyvinvointijohtaja ja palvelualuejohtajat vastaavat hyvinvointilautakunnan ryhmätyötilassa (Teams) maanantaina klo 9 mennessä mahdollisesti esitettyihin kysymyksiin

Liitteet

12 Hyvinvointilautakunnan ajankohtaiset 17.9.2024

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 58, § 67, § 70, § 71, § 72**Heinolan kaupunki****Muutoksenhakukielto**

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVHhl 50 § 2 mom.)
- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22§)

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 59, § 60, § 61, § 63, § 64, § 65, § 66, § 68, § 69

Heinolan kaupunki

Oikaisuvaatimusohjeet, kunnallisasiat

Oikaisuvaatimusoikeus

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Heinolan kaupunki
hyvinvointilautakunta
postiosoite: PL 1001, 18101 Heinola
Heinolan kaupungin asiakaspalvelu, Torikatu 8, 18100 Heinola
sähköpostiosoite: kirjaamo@heinola.fi
www.suomi.fi/viestit

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Jos asianosainen on antanut luvan tiedoksiannon toimittamiseen sähköisesti, katsotaan asianosaisen saaneen päätöksestä tiedon kolmen (3) päivän kuluessa lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun päätös on julkaistu yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan ja jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen sisältö ja sen toimittaminen

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä klo 15 mennessä.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 62**Heinolan kaupunki****Valitusosoitus, kunnallisvalitus****Valitusoikeus ja valitusperusteet**

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen ja valitusaika

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna
sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi
fax: 029 564 2269
Valituksen voi tehdä myös asiointipalvelussa:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmen (3) päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon silloin, kun päätös on kuntalain 140 §:n mukaisesti julkaistu yleisessä tietoverkossa.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon 7 päivän kuluttua siitä, kun päätös on julkaistu yleisessä tietoverkossa.

Valituskirjelmä

Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan tai kirjelmän muun laatijan nimi ja kotikunta sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelämä.

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on tarvittaessa liitettävä valtakirja (HLL 21 §).

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan kuluessa.

Lisätietoja

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, eli hyväksyy valittajan vaatimukset.

Lisätietoa oikeudenkäyntimaksuista hallinto-oikeudessa:

<https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index/asiointijulkisuus/maksut/oikeudenkayntimaksuthallinto-oikeudessa.html>